

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Облік, аудит і податковий консалтинг»
(назва освітньої програми)

на тему: «Податок на додану вартість у системі обліку, контролю та оподаткування на вітчизняних підприємствах (на прикладі ТОВ «ТД «Фоветта»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка ФМОІТ

Радішевська Ірина Ігорівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

Доктор економічних наук, професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Артюх Оксана Валентинівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми.

Податок на додану вартість (ПДВ) є непрямим загальнодержавним податком, основним і стабільним джерелом формування доходної частини бюджету України, який суттєво впливає на формування податкової політики держави. Втім на сьогодні відмічається не досить ефективного справляння ПДВ через недосконалість податкового законодавства, його неврегульованість з іншими законодавчими актами у сфері обліку, аналізу та контролю, а також слабку взаємодію всіх сторін податкових відносин. Все це потребує подальших досліджень у напрямку удосконалення податкового адміністрування ПДВ, якісного, повного та своєчасного відображення в обліку та звітності операцій з ПДВ. Саме це і визначило актуальність обраної теми дослідження.

Мета дослідження полягає у дослідженні теорії та практики обліку і контролю розрахунків з ПДВ, розробці шляхів їх удосконалення.

Відповідно до мети підлягають вирішенню такі **завдання**:

- розкрити елементи ПДВ у вітчизняній системі оподаткування;
- розглянути порядок формування показників ПДВ у податковій та фінансовій звітності;
- надати загальну економічну характеристику досліджуваного підприємства – ТОВ «ТД «Фоветта»;
- вивчити документальне забезпечення обліку операцій з ПДВ у системі вітчизняного оподаткування;
- здійснити податковий аналіз ефективності нарахування та сплати сум ПДВ на досліджуваному підприємстві;
- дослідити шляхи оптимізації нарахування та сплати ПДВ у системі податкового планування на вітчизняних підприємствах;
- розкрити методичні та прикладні аспекти державного контролю розрахунків з бюджетом за ПДВ.

Предметом дослідження є сучасний стан та перспективи розвитку обліку та контролю розрахунків з ПДВ на вітчизняних підприємствах.

Об'єктом дослідження є процес організації обліку та контролю розрахунків з бюджетом за ПДВ на ТОВ «ТД «Фоветта».

Методи дослідження: аналіз – у дослідженні динаміки змін показників ПДВ; синтез, графічний і табличний метод - для наочного представлення результатів проведеного дослідження; методи індукції та дедукції – для розкриття сутності базових термінів; методичні прийоми документального контролю (нормативно-правова, формальна, арифметична та логічна перевірка тощо), а також методи економічного аналізу: балансовий, статистичний, аналітичний, розрахунково-нормативний тощо.

Інформаційна база дослідження: законодавчі, інші нормативні акти Державної податкової служби України, Міністерства фінансів України, Державного комітету статистики України, та монографічна, навчальна, довідкова література, інформаційно-аналітичні бюлетені і огляди, матеріали міжнародних науково-практичних конференцій, наукові праці. В процесі роботи

використовувалася також інформація, що була надана підприємством ТОВ «ГД «Фоветта»: засновницькі документи, первинна документація з обліку, аналітичні та синтетичні облікові регістри, фінансова та податкова звітність.

Структура та обсяг роботи.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (20 найменувань) та 25-ті додатків. Загальний обсяг роботи становить 65 сторінок. Основний зміст викладено на 62 сторінках. Робота містить 11 таблиць, 9 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі ***«Податок на додану вартість у системі обліку та оподаткуванні: теоретичні аспекти»*** досліджуються елементи ПДВ у вітчизняній системі оподаткування, вивчається порядок формування показників ПДВ у податковій та фінансовій звітності.

У другому розділі ***«Діюча практика обліку та звітності з податку на додану вартість на вітчизняних підприємствах»*** наводиться загальна економічна характеристика досліджуваного підприємства, розкривається специфіка документального забезпечення операцій з ПДВ у системі бухгалтерського обліку та оподаткуванні.

У третьому розділі ***«Аналіз і контроль справляння податку на додану вартість у системі податкового адміністрування»*** розглянуто методичні аспекти аналізу ефективності справляння ПДВ, шляхи оптимізації нарахування та сплати ПДВ у системі податкового планування, основні засади державного контролю розрахунків з бюджетом ПДВ.

ВИСНОВКИ

Для досягнення мети у роботі були вирішені поставлені завдання, що дало змогу зробити наступні висновки.

1. Розкриття сутності ПДВ за його основними елементами, такими як: об'єкт, база, пільги, ставки, податковий період, терміни сплати, дало можливість узагальнити головні законодавчі вимоги до нарахування та сплати цього податку у вітчизняній системі оподаткування.

2. Розгляд порядку формування показників ПДВ у податковій та звітності та співставлення звітних даних в обліковій системі показав загальні і специфічні аспекти визначення ПДВ та податку на прибуток з можливою кореляцією деяких показників у різних видах економічної звітності. Доведено, що незважаючи на різні методологічні підходи відносно формування статей у податковій та фінансовій звітності, аналіз таких показників у відповідному співвідношенні з урахуванням специфіки їх визначення є позитивним аспектом роботи у сфері обліку, аналізу та контролю.

3. Надання загальної економічної характеристики досліджуваного підприємства – ТОВ «ГД «Фоветта», основним видом діяльності якого є

неспеціалізована оптова торгівля виробами господарсько-побутового та санітарно-гігієнічного призначення, обумовило вивчення діючої облікової практики розрахунків за ПДВ.

З'ясовано, що фінансовий стан ТОВ «ТД «Фоветта» на кінець звітного періоду є стабільним, фінансово-господарська діяльність - динамічною та конкурентоспроможною у ринковому середовищі. З метою зменшення залежності підприємства від найбільш термінових зобов'язань управлінському персоналу рекомендовано поповнити власні оборотні кошти, збільшуючи обсяги продажу та мінімізуючи витрати, що дозволить поліпшити фінансову стійкість підприємства.

4. Дослідження основних положень документального забезпечення обліку операцій з ПДВ на ТОВ «ТД «Фоветта» дозволили отримати достовірну інформацію про розрахунки з бюджетом за ПДВ у системі обліку та звітності. Доведено, що за допомогою програмних продуктів в автоматичному режимі забезпечується своєчасна та повна облікова інформація по розрахункам з ПДВ у системі вітчизняного оподаткування.

5. Проведено податковий аналіз ефективності нарахування та сплати ПДВ за допомогою основних податкових показників, зокрема:

- показників розміру сплати або відшкодування ПДВ з бюджету;
- питомої ваги податкового кредиту з ПДВ до сум податкового зобов'язання з ПДВ;
- питомої ваги ПДВ у сумі сплачених податків; динаміки ПДВ за періодами діяльності,

та оцінювання впливу ПДВ на результати діяльності підприємства через припущення зниження його ставки. Та доведено, що результати аналізу дають змогу визначити податкове навантаження ТОВ «ТД «Фоветта», спрогнозувати податкові показники, за допомогою яких збільшувалась би ефективність справляння ПДВ.

6. Дослідження шляхів оптимізації нарахування та сплати ПДВ у системі податкового планування на вітчизняних підприємствах дало можливість визначити податкове навантаження ТОВ «ТД «Фоветта», спрогнозувати податкові показники та розробити заходи щодо оптимізації податкових платежів, що загалом покращить фінансовий стан вітчизняного підприємства.

7. У роботі розкрито методичні та прикладні аспекти державного контролю розрахунків з бюджетом за ПДВ. Виявлено типові порушення під час нарахування та сплати ПДВ, зокрема такі як:

- заниження обсягів реалізації;
- необґрунтоване завищення витрат;
- відсутність підтверджуючих документів;
- невідповідність даних звітності та даних первинного обліку;
- недекларування податкових накладних у ЄРПН.

У зв'язку з цим зазначено, що неправильне справляння ПДВ може призвести до складного фінансового стану підприємства та держави загалом. Тому всім учасникам податкових відносин слід розробляти заходи щодо

удосконалення розрахунків за ПДВ насамперед через неухильне дотримання чинного законодавства та дисципліни у сфері оподаткування.

АНОТАЦІЯ

Радішевська І. І. «Податок на додану вартість у системі обліку, контролю та оподаткування на вітчизняних підприємствах (на прикладі ТОВ «ТД «Фоветта»)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік, аудит і податковий консалтинг»
(шифр та назва спеціальності) (назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2024.

У роботі досліджуються елементи податку на додану вартість (ПДВ) у вітчизняній системі оподаткування, порядок формування показників ПДВ у податковій та фінансовій звітності.

Наводиться загальна економічна характеристика ТОВ «ТД «Фоветта» та простежується специфіка здійснення операцій з ПДВ та їх відображення у системі обліку та оподаткуванні на вітчизняному підприємстві.

Здійснюється податковий аналіз ефективності нарахування та сплати сум ПДВ на досліджуваному підприємстві, досліджуються шляхи оптимізації нарахування та сплати ПДВ у системі податкового планування на вітчизняних підприємствах.

Ключові слова: ПДВ, облік та оподаткування, документальне забезпечення, податкове навантаження, податкова оптимізація, податковий контроль.

ANNOTATION

Radishevska I. I. "Value added tax in the system of accounting, control and taxation at domestic enterprises (on the example of LLC "TD "Fovetta")"

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 071 «Accounting and taxation» for the educational program « Accounting, auditing and tax consulting »
(code and name of the specialty)» (title of the educational program)

Odessa National Economics University. – Odessa, 2024.

The work examines the elements of value added tax (VAT) in the domestic taxation system, the order of formation of VAT indicators in tax and financial reporting.

The general economic characteristics of TD Fovetta LLC are given and the specifics of VAT operations and their reflection in the accounting and taxation LLC system at the domestic enterprise are traced.

A tax analysis of the effectiveness of the calculation and payment of VAT amounts at the investigated enterprise is carried out, ways of optimizing the calculation and payment of VAT in the tax planning system at domestic enterprises are investigated.

Keywords: VAT, accounting and taxation, documentary support, tax burden, tax optimization, tax control.